

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
КАФЕДРА ГРАФІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з навчально-педагогічної роботи

Соболев О.В.

2019 року

КОМПОЗИЦІЯ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

першого(бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація»

Освітньо-професійна програма

«Графіка»

Навчально-творча майстерня

авторського плакату

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доцент Шевченко Володимир Якович

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «Образотворче мистецтво» В. Я. Шевченко

Декан факультету «Аудіовізуальні мистецтва та заочне навчання» М. І. Токар

Завідувач навчально-методичного відділу Г. О. Жернокльова

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри графіки «18» березне 2019 р.
протокол № 8.

В. о. завідувача кафедри графіки О. В. Іващенко

Обговорено та рекомендовано до затвердження Методичною радою академії
20 березня 2019 р., протокол № 2

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Композиція» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Графіка» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є композиційна побудова творів книжкової графіки, авторського плакату та станкової графіки.

Дисципліна «Композиція» забезпечує фахову підготовку художника-графіка в навчально-творчих майстернях книжкової графіки, авторського плакату та станкової графіки. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі специфікою графічного мистецтва в Україні і світі, опановують образотворчі засоби композиції, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Дисципліна вивчається студентами 3, 4 курсів денної та заочної форми навчання і має сформувати фахові компетентності художника-графіка в галузі оформлення книги, проектування плакатів, виконання авторських робіт станкової графіки та продовження навчання за програмами другого рівня вищої освіти.

Навчальна програма з композиції містить три складові: **композиція книги, композиція плакату, композиція станкової графіки.**

Міждисциплінарні зв'язки:

При виконанні практичних завдань з композиції студенти використовують весь комплекс знань з дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Загальний курс композиції», «Шрифт і типографіка», «Фотографіка», «Історія графіки», «Кольорознавство».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1, 2 модулі містять 3 практичні завдання – проектування екологічних плакатів.

3, 4 модулі містять 4 практичні завдання – проектування рекламних плакатів для персональної виставки.

5, 6 модулі містять 3 практичні завдання – проектування театральних плакатів.

7, 8 модулі містять комплексне завдання – триптих на вільну тему.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Композиція плакату» є надання студентам необхідних теоретичних знань та практичних навиків роботи над плакатом, уміння професійно застосовувати образотворчі засоби композиції та новітні технології, що активно впливають на виразність і дієвість художнього (рекламного) образу в плакаті.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Композиція плакату» є знайомство з історією становлення і розвитку плакату в системі візуальної комунікації, специфікою сучасного плакату та особливостями композиційної побудови плакатних видань, опанування графічною мовою плакату.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- історію становлення та розвитку плакатного мистецтва;
- методичні принципи роботи над композицією плакату;
- формати плакатних видань;
- специфіку різновидів сучасного плакату;
- методику збору та систематизації інформації;
- образотворчі засоби композиції плакату;
- візуальні методи побудови художнього образу;
- принципи застосування комп'ютерних технологій у додрукарській підготовці оригіналу плакату;

уміти:

- розробляти авторську концепцію рішення теми плакату;
- застосовувати образотворчі засоби композиції для створення візуального образу плакату;
- проектувати різні за змістом і формою плакатні видання;
- використовувати оригінальні графічні техніки та комп'ютерні технології для втілення авторських творчих задумів;

мати навички:

- малювати з натури для збору підготовчого матеріалу за темою плакату;
- спілкування з рекламодавцем з метою збору інформації;
- творчого підходу в розробці ескізів та оригіналів;
- праці з комп'ютером та необхідним програмним забезпеченням;
- оформлення робіт та організації експозиції.

На вивчення навчальної дисципліни для денної форми навчання відводиться 750 годин (25 кредитів ЄКТС), з них: лекції – 8 годин, практичні аудиторні заняття – 292 години, кваліфікаційна робота бакалавра – 150 годин, самостійна робота – 300 годин. Для студентів заочної форми навчання загальний обсяг становить 750 годин (25 кредитів ЄКТС), з них: практичні аудиторні заняття – 49 годин, кваліфікаційна робота бакалавра – 20,5 годин, самостійна робота – 680,5 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Екологічний плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції плакату;

Змістовий модуль 2. Основні методи побудови візуального образу в екологічному плакаті;

Змістовий модуль 3. Виставковий плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції;

Змістовий модуль 4. Основні методи побудови візуального образу в виставковому плакаті;

Змістовий модуль 5. Театральний плакат: основні методи побудови візуального образу в театральному плакаті;

Змістовий модуль 6. Метафора та символ в театральному плакаті;

Змістовий модуль 7. Триптих: особливості композиційної побудови твору

3. Рекомендована література

Базова:

1. Бабуріна Н. І. Російський плакат.- Л.: Художник, 1988
2. Ляхов В. Н. Рекламный плакат / Воля Николаевич Ляхов.- М.: Сов. художник, 1978
3. Босилков С. Болгарський плакат.- С.: Болг. художник, 1973
4. Митарєва К. В. Польський плакат. – Л.: Мистецтво, 1968
5. Риньке И. М. Современний плакат Латвии / Инесса Михайловна Риньке.- М.: Сов. художник, 1989. – 112 с., ил.
6. Рудер Э. Типографика : руководство по оформлению / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и комент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
7. Мрошак Д. Міжнародний конкурс в честь 30-ти річчя перемоги над фашизмом.- Варшава, 1977
8. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп./ Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.: іл.
9. Фрілінг Г. Ауер К. Людина – колір – простір.- М.: Буд. видав, 1973

Допоміжна:

10. Коверга В. Киноплакаты русского авангарда / КАК.- 1998. – № 4
11. Михайлова Н. Рекламные богини Альфонса Мухи / Дизайн Аспект.- 2000.- № 2-3. – С. 58-62
12. Миклош П. Коммерческая визуальная культура / Интерпрессграфик.- 1976. – № 1
13. Шевченко В. Я. Український плакат / М.А.Д.Е.- 2001.- № 1-2. – С. 78-87
14. Kapr A., Schiller W. Gestalt und Funktion der Typografie.- Leipzig, 1977
15. Schuwer Ph. Histoire de la publicite.- Paris, 1966

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі модульних переглядів ескізів, процесу роботи над виконанням завдань. *Підсумковий*

контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.
(Таблиця 1)

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують студенти

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Теми: 1.2, 1.3, 1.4, завдання 1	<i>Виконання ескізів. Модульний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1			0–40
М 2	Тема 2.2, 2.3, завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Модульний перегляд</i>	60
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2			0–60
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>		<i>Екзаменаційний перегляд</i>	0–100

5. Засоби діагностики успішності навчання

Основною формою діагностики успішності навчання є проведення серед студентів комплексних контрольних робіт (ККР) з композиції. За результатами ККР кафедрою робляться висновки щодо методики викладання дисципліни та подальших шляхів удосконалення навчального процесу.